

1. Θεματολογία Σεμιναρίου

Θέμα	Περιγραφή	Διάρκεια
1. Εισαγωγή	<ul style="list-style-type: none">• Παρουσίαση της θεματολογίας του σεμιναρίου, παρουσίαση του εισηγητή και των συμμετεχόντων• Ανάγκες και προσδοκίες των συμμετεχόντων. Επαγγελματική εμπειρία των συμμετεχόντων σε θέματα αξιολόγησης• Εισαγωγικά στοιχεία για την αξιολόγηση• Διεθνές/ ελληνικό περιβάλλον	90'
2. Αξιολογικά κριτήρια και ερωτήματα	<ul style="list-style-type: none">• Σχεδιασμός / Πεδία εφαρμογής/ μεθοδολογικό πλαίσιο• Προϋποθέσεις για τον καθορισμό του πλαισίου και του περιεχομένου της αξιολόγησης• Αξιολογικά κριτήρια• Παρουσίαση παραδειγμάτων αξιολογικών ερωτημάτων	60'
3. Ποιοτικές και ποσοτικές μέθοδοι αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none">• Έννοιες• Εφαρμογή• Απαιτήσεις δεδομένων• Παραδοχές και περιορισμοί• Πρακτικά ζητήματα εφαρμογής	60'
4. Μοντέλα, μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none">• Μέθοδοι και τεχνικές συλλογής στοιχείων• Μέθοδοι περιγραφικής ανάλυσης• Εκτίμηση της αποδοτικότητας	90'
5. Ανάλυση της θεωρίας της επιδιωκόμενης αλλαγής (theory of change)	<ul style="list-style-type: none">• Εισαγωγή στην ανάλυση τη θεωρίας της επιδιωκόμενης αλλαγής	60'

2. Ορισμός

1. Η ενέργεια ή το αποτέλεσμα του αξιολογώ: το να εντοπίσει κάποιος τα **θετικά** και τα **αρνητικά** στοιχεία κάποιου ή κάτι και να κρίνει με βάση αυτά τα στοιχεία την **επίδοση**, την **αποτελεσματικότητα** ή την **αξία** του, ειδικά σε σύγκριση με άλλους ανθρώπους ή άλλα πράγματα
2. Η διαδικασία συλλογής δεδομένων, μέσω της οποίας, χρησιμοποιώντας κάποια κριτήρια, αποδίδουμε αξία σε κάτι, δηλαδή εκφράζουμε **αξιολογική κρίση ή εκτίμηση** για κάτι
3. Η διαδικασία αποτίμησης της **αποτελεσματικότητας** και των αποτελεσμάτων μιας **συστηματικής και σκόπιμης δραστηριότητας**. *Βασική προϋπόθεση είναι να έχουν υιοθετηθεί σαφή κριτήρια και να έχουν προσδιοριστεί συστηματικές και ελεγχόμενες διαδικασίες*
4. Η **απόδοση ορισμένης αξίας** σε κάποιο πρόσωπο, αντικείμενο ή κατάσταση. Ο όρος “αξία” αναφέρεται συνήθως (α) στην απόδοση μιας ιδιότητας, θετικής ή αρνητικής, σε ό, τι αξιολογείται (β) στο αποτέλεσμα της σύγκρισης κάποιου πράγματος με κάποιο άλλο ομοειδές και (γ) στο βαθμό επίτευξης ορισμένου σκοπού

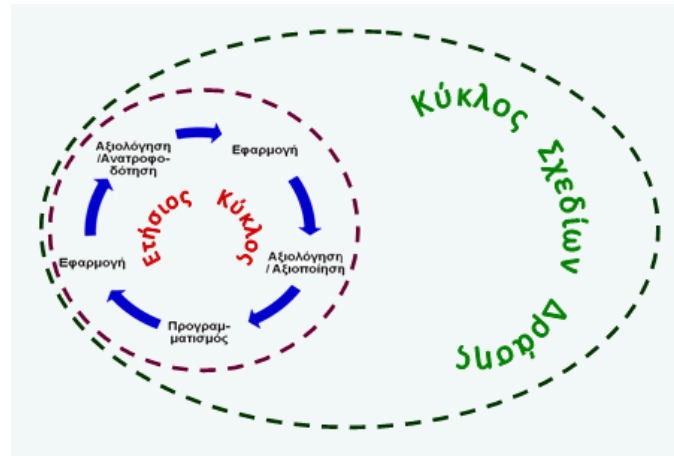
3. Εισαγωγικά στοιχεία

1. Η αξιολόγηση είναι ένα από τα σημαντικότερα **εργαλεία** του στρατηγικού σχεδιασμού για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς του.
2. Η αξιολόγηση αποτελεί ένα μέσο για τη **βελτίωση της ποιότητας**, της διάρθρωσής και της εφαρμογής του, με αντικείμενο τον εντοπισμό των σημείων που ενδεχομένως χρειάζονται **αναπροσανατολισμό**, προκειμένου να εξασφαλισθεί η επίτευξη των αρχικών στόχων.
3. Η αξιολόγηση σχετίζεται με την **περιοδική** διαδικασία συγκέντρωσης, κωδικοποίησης, ανάλυσης και αποτίμησης **στοιχείων και δεδομένων**, με συγκεκριμένο, σαφώς καθορισμένο, μεθοδολογικό πλαίσιο, ώστε να προσδιορίζεται:
 - *αν ο σχεδιασμός υλοποιείται σύμφωνα με τις αρχικές προβλέψεις,*
 - *ποιος είναι ο βαθμός επίτευξης των ειδικών στόχων του και*
 - *ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την υλοποίησή του.*

3. Εισαγωγικά στοιχεία

5. Η αξιολόγηση αποτελεί μέσο για τον εντοπισμό των **βέλτιστων πρακτικών** και την ενσωμάτωσή τους σε νέες ή παρεμφερείς δράσεις.
6. Η αξιολόγηση επί της ουσίας αποτελεί μέρος μιας διαδικασίας **ΣΑΕ** (Σύστημα Αυτομάτου Ελέγχου).

Κύκλος αξιολόγησης

7. Βασικός στόχος της αξιολόγησης είναι να παρέχει στους αρμόδιους φορείς λήψης αποφάσεων, τις κατάλληλες πληροφορίες, στοιχεία και εκτιμήσεις σχετικά με την **αποτελεσματικότητα** και την **αποδοτικότητα** του σχεδιασμού
8. Βασική συνιστώσα της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά με αξιόπιστα, αντικειμενικά και τεκμηριωμένα δεδομένα στη διαδικασία του **προγραμματισμού**.

4. Διεθνείς τάσεις

1. Διαπιστώνεται **θεσμοθέτηση της αξιολόγησης** στην πολιτική και την επιχειρησιακή πρακτική σε αρκετές χώρες
2. Αναγνωρίζεται η αξιολόγηση ως **θεμελιώδες συστατικό του σχεδιασμού** και του προγραμματισμού
3. Σύνθετα προβλήματα ανάπτυξης απαιτούν **νέους τρόπους επίλυσης**
4. Διαπιστώνεται ανάγκη για **συστημικές προσεγγίσεις** αξιολόγησης
5. Έχει διαμορφωθεί σταδιακά (σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό) ένα **οικοσύστημα αξιολόγησης**
6. Εφαρμόζονται **έγκυρες και επιστημονικά άρτιες** μεθοδολογίες
7. Αναπτύσσονται και εφαρμόζονται **διεπιστημονικές** προσεγγίσεις αξιολόγησης
8. **Αναπτύσσονται επιστημονικοί φορείς** που προωθούν την αξιολόγηση
9. Αναπτύσσεται **έντονος προβληματισμός** για την αξία και το πέρασμα σε μια νέα εποχή

5. Τι συμβαίνει στη χώρα μας;

1. Αντιμετώπιση ως αναγκαίο κακό (επιβολή). «Φόβος» για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης. Τάση να προσωποποιείται το κακό αποτέλεσμα.
2. Μη θεώρηση της αξιολόγησης ως βασικού στοιχείου βελτίωσης της ποιότητας.
3. Έλλειψη μηχανισμών μόνιμης παρακολούθησης αποτελεσμάτων /επιπτώσεων, δομών σχεδιασμού και υπόβαθρου ποσοτικοποίησης (δείκτες).
4. Αντιμετώπιση της αξιολόγησης ως ad hoc κανονιστικής απαίτησης.
5. Εφαρμογή εμπειρικών προσεγγίσεων αξιολόγησης από μεγάλη μερίδα αξιολογητών.
6. Μη επαρκής γνώση και εφαρμογή της συνδυασμένης χρήσης τεχνικών και εργαλείων.
7. Έλλειψη έμπειρων στελεχών που θα καθοδηγούν από την πλευρά του πελάτη την αξιολόγηση.
8. «Φόβος» για την αξιολόγηση επιπτώσεων.
9. Κόστος vs Ποιότητας Αξιολόγησης.

6. Τι δεν είναι αξιολόγηση;

1. Μια απλή διάγνωση.
2. Μια έρευνα πεδίου.
3. Μια περιγραφική αποτίμηση ενεργειών και εκροών.
4. Μια γενική προσέγγιση/εκτίμηση των αποτελεσμάτων.
5. Ένας έλεγχος/ audit

Κάθε αξιολόγηση είναι ειδική και απαιτεί σε βάθος γνώση του υποκειμένου αξιολόγησης.

Η αξιολόγηση αποτιμά και καταλήγει σε τεκμηριωμένες προτάσεις βελτίωσης / προσαρμογής / διατήρησης (εφόσον προκύπτει ανάγκη)

**Η αξιολόγηση
προϋποθέτει
ολοκληρωμένη
προσέγγιση.**

*Η αξιολόγηση προϋποθέτει
το σχεδιασμό **ειδικού
μεθοδολογικού πλαισίου**,
τον προσδιορισμό των
κριτηρίων και των
αξιολογικών ερωτημάτων,
τον καθορισμό των
κατάλληλων μεθόδων και
εργαλείων.*

7. Πεδίο εφαρμογής μιας αξιολόγησης;

1. Στρατηγική
2. Επιχειρησιακό & Επιχειρηματικό Σχεδιασμό
3. Δημόσιες Πολιτικές & Μεταρρυθμίσεις
4. Εξειδικευμένες Παρεμβάσεις / Προγράμματα/ Δράσεις
5. Οργάνωση και λειτουργία φορέων και επιχειρήσεων/ Αναδιοργάνωση
6. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
7. Εκπαίδευση-Περιβάλλον-Υγεία
8. Χρηματοδότηση-Επενδύσεις
9. Διοίκηση Απόδοσης

Η κάθε αξιολόγηση προϋποθέτει διαφορετική προσέγγιση.

Οργανώνεται και διαφοροποιείται ανάλογα με το σε ποιο στάδιο υλοποιείται.

Βασίζεται σε διαφορετικές μεθοδολογίες και εργαλεία .

8. Ερωτήματα για τη μεθοδολογική προσέγγιση

- Ποιο το γενικό μεθοδολογικό πλαίσιο και ποια η εξειδίκευσή του;
- Ποιο το είδος της αξιολόγησης;
- Ποιοι οι ειδικοί στόχοι της αξιολόγησης;
- Ποια η καταλληλότητα και η επάρκεια των κριτηρίων σε σχέση με τις ανάγκες του αξιολογικού έργου;
- Πως διατυπώνονται τα αξιολογικά ερωτήματα;
- Πως οργανώνεται και προγραμματίζεται η αξιολόγηση;
- Με ποια συνδυασμένα μέσα υποστηρίζεται;
- Ποια τα απαραίτητα εργαλεία για την εφαρμογή των επιλεγόμενων μεθοδολογιών;
- Πως διασφαλίζεται η στατιστική επικύρωση;
- Πως διασφαλίζεται η αμεροληψία;
- Ποιες οι ομάδες στόχος που προσεγγίζονται;
- Ποια τα αναμενόμενα αποτελέσματα και εκροές του αξιολογικού έργου;

9. Σχεδιασμός Αξιολόγησης

- Σαφής καθορισμός του προς αξιολόγηση θέματος και επαρκής αιτιολόγησή του, σύμφωνα με το σχέδιο αξιολόγησης
- Καθορισμός των γενικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων
- Καθορισμός της διαδικασίας αξιολόγησης (συμπ. του ρόλου των εμπλεκόμενων φορέων)
- Καθορισμός των ομάδων εργασίας, της επιστημονικής επίβλεψης, κλπ.
- Έλεγχος της διαθέσιμης εμπειρίας
- Χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός
- Στρατηγική διαχείρισης ποιότητας

1. Διαθεσιμότητα δεδομένων
2. Τιμές βάσεις
3. Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι
4. Επιλογή των καταλληλότερων μεθόδων που θα δώσουν απαντήσεις στα αξιολογικά ερωτήματα
5. Κόστος αξιολογήσεων

10. Τα όρια του Σχεδιασμού

- Στοιχεία που αναδεικνύονται από τα συστήματα παρακολούθησης;
- Υπάρχουν εξωτερικοί παράγοντες που μπορεί να προκαλέσουν ανεπιθύμητες επιπτώσεις;
- Διαθεσιμότητα των ανθρώπινων πόρων και του χρόνου εντός του οργάνου ανάθεση της αξιολόγησης
- Κουλτούρα αξιολόγησης των ενδιαφερομένων μερών
- Διαθέσιμη τεχνογνωσία
- Ποιότητα των αξιολογήσεων -ποιότητα των προτάσεων
- Η σύνδεση της αξιολόγησης με το σχεδιασμό και την παρακολούθηση

Μπορώ να αξιολογήσω ότι δεν μπορώ να μετρήσω?

11. Αξιολογικά Κριτήρια

Κύρια:

1. Συνάφεια
2. Αποτελεσματικότητα
3. Αποδοτικότητα
4. Επίπτωση
5. Βιωσιμότητα

Συμπληρωματικά:

- Συνοχή
- Καταλληλότητα
- Προστιθέμενη Αξία

OECD-DAC Evaluation Criteria

Relevance—This criteria examines the extent to which the objectives of a project matched the priorities or policies of major stakeholders (including beneficiaries).

Effectiveness—This criteria examines whether outputs led to the achievement of the planned outcome.

Efficiency—This criteria assesses outputs in relation to inputs.

Impact—This criteria assesses what changes (intended and unintended) have occurred as a result of the work.

Sustainability—This criteria looks at how far changes are likely to continue in the longer term.

12. Σύνδεση κριτηρίων με αξιολογικά ερωτήματα

1. Τα αξιολογικά ερωτήματα αντανακλούν τα θέματα που απασχολούν περισσότερο την αρχή που αναθέτει την αξιολόγηση
2. Τα αξιολογικά ερωτήματα συνδέονται με κριτήρια
3. Οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι δυνατό να απαντηθούν
4. Ο αξιολογητής θα πρέπει να γνωρίζει ποια δεδομένα και ποιες μεθόδους θα χρησιμοποιήσει για την απάντηση του κάθε αξιολογικού ερωτήματος

12. Σύνδεση κριτηρίων με αξιολογικά ερωτήματα

Παραδείγματα αξιολογικών ερωτημάτων: **Αποτελεσματικότητα**

1. Σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα / παρέμβαση πέτυχε τους στόχους και τι είδους / επίπεδο αποτελεσμάτων έχει στον πληθυσμό -στόχο;
2. Ποια ήταν τα (ποσοτικά και ποιοτικά) τα αποτελέσματα του προγράμματος / παρέμβασης στον τομέα;
3. Σε ποιο βαθμό οι παρατηρούμενες επιδράσεις αντιστοιχούν στους καθορισμένους στόχους;
4. Σε ποιο βαθμό μπορούν οι εν λόγω αλλαγές / επιπτώσεις να πιστωθούν στο πρόγραμμα / παρέμβαση;
5. Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων;
6. Σε ποιο βαθμό διάφοροι εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν την επίτευξη των αποτελεσμάτων;
7. Υπήρξαν απρόσμενα αποτελέσματα;

12. Σύνδεση κριτηρίων με αξιολογικά ερωτήματα

Παραδείγματα αξιολογικών ερωτημάτων: **Αποδοτικότητα**

1. Σε ποιο βαθμό ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων διασφάλιζε την ποιότητά τους; Σε ποιο βαθμό η διάρκεια υλοποίησης ήταν η ενδεδειγμένη για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων ;
2. Σε ποιο βαθμό οι πράξεις έχουν σχεδιαστεί για να επιτύχουν τις αναμενόμενες επιπτώσεις; Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί ;
3. Σε ποιο βαθμό οι δικαιούχοι έχουν την απαραίτητη ικανότητα (τεχνική και οικονομική) για την υλοποίηση των παρεμβάσεων; Έγινε χρήση εξωτερικών εμπειρογνομόνων και σε ποιο βαθμό;
4. Σε ποιο βαθμό η οργάνωση των διαδικασιών επιλογής και της ανάθεσης έχει οδηγήσει στην έγκαιρη υλοποίηση των έργων και την επίτευξη των αποτελεσμάτων;
5. Σε ποιο βαθμό τα συστήματα παρακολούθησης συμβάλλουν στον εντοπισμό των προβλημάτων και ζητημάτων αναφορικά με την υλοποίηση; Οι δείκτες παρακολούθησης είναι κατάλληλα σχεδιασμένοι για τη μέτρηση της προόδου σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση;

12. Κριτήρια και ερωτήματα αξιολόγησης

Παραδείγματα αξιολογικών ερωτημάτων: **Επιπτώσεις**

1. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται σε σχέση με τους στόχους του προγράμματος / παρέμβασης;
2. Σε ποιο βαθμό μπορεί οι παρατηρούμενες αλλαγές να αποδοθούν στο πρόγραμμα/ στην παρέμβαση;
3. Υπάρχουν ανεπιθύμητες επιπτώσεις;
4. Ποιοι μηχανισμοί συνέβαλαν στην επίτευξη των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων; Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά και το πλαίσιο λειτουργίας αυτών των μηχανισμών;
5. Παρατηρούνται διαφορές στις επιπτώσεις ανά υπο-ομάδα στόχου, και αν ναι, πώς αιτιολογούνται;
6. Τα βραχυχρόνια αποτελέσματα της παρέμβασης διαφέρουν από τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις;

12. Κριτήρια και ερωτήματα αξιολόγησης

Άσκηση 1η:

Επιλέξτε τα κριτήρια και διατυπώστε τα βασικά αξιολογικά ερωτήματα για την αξιολόγηση **Προγράμματος κατάρτισης ανέργων σε τομείς αιχμής της ελληνικής οικονομίας** (εφοδιαστική αλυσίδα, ανάπτυξη λογισμικού και επιχειρηματικότητα στον αγροδιατροφικό τομέα)

Δεδομένα

1. Επιδοτούμενο Πρόγραμμα από το ΕΠ ΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ, 300 ωρών, με συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις
2. Στόχος του Προγράμματος: η ανάπτυξη δεξιοτήτων στους ανωτέρω τομείς και η βελτίωση της θέσης των εκπαιδευόμενων στην αγορά εργασίας, 12 μήνες μετά την ολοκλήρωση της

13. Κατηγορίες Αξιολόγησης

Εξωτερική (external evaluation)

Εκπονείται από ανεξάρτητο τρίτο αξιολογητή (ποιοτικά και ποσοτικά) συνήθως μετά από διαγωνιστική διαδικασία

Εσωτερική (internal evaluation)

Πραγματοποιείται από ομάδα/στελέχη του ίδιου του φορέα

**Οι απαιτήσεις μπορεί να είναι ίδιες.
Σε κάθε περίπτωση απαιτείται ανεξαρτησία.**

Δεν μπορούν να συμμετέχουν στην αξιολόγηση άτομα/στελέχη που έχουν εμπλακεί στο σχεδιασμό και την υλοποίηση.

Δεν μπορεί να υπάρχει ασυμβίβαστο.

Συνήθως υποτιμάται η εσωτερική αξιολόγηση.

13. Κατηγορίες Αξιολόγησης

Εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex ante evaluation)

θεωρητική ανάλυση εκτιμά την ισχύ της θεωρίας πίσω από την επιδιωκόμενη αλλαγή (theory of change) που στοχεύει να επιτύχει η λογική της παρέμβασης, πάνω στην οποία έχει βασιστεί ο σχεδιασμός πριν την έναρξη υλοποίησής του.

Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια (on-going evaluation)

έχει σχέση με την εφαρμογή (αξιολογήσεις εφαρμογής), όσο και με την εκτίμηση του αντίκτυπου ή/και των επιπτώσεων (αξιολογήσεις επιπτώσεων). αντικατοπτρίζει τις ανάγκες κάθε προγράμματος/παρέμβασης/μετ αρρύθμισης κατά την υλοποίηση και καλύπτει όλες τις θεματικές, ή κάποιους θεματικούς στόχους, ή/και συγκεκριμένα θέματα που είναι κοινά με άλλα προγράμματα κλπ.

Εκ των υστέρων αξιολόγηση (ex-post evaluation)

σκοπός της είναι να συνθέσει μία ακριβή εικόνα όλης της υλοποίησης

συνήθως αποτιμά με ολοκληρωμένο και συνδυασμένο τρόπο

εξετάζει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα αλλά και τις επιπτώσεις

Στόχος: βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού, εξέταση των διαφορετικών πιθανών παρεμβάσεων και επιλογή εκείνων οι οποίες είναι πιο πιθανό να επιτύχουν τους στόχους με το λιγότερο κόστος.

Στόχος: βελτίωση της ποιότητας υλοποίησης & αναθεώρηση (?) του σχεδιασμού, εξέταση προβλημάτων κατά την υλοποίηση και εκτίμηση αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και αιτιών αποκλίσεων από τον αρχικό σχεδιασμό

Στόχος: αποτίμηση της υλοποίησης, εκτίμηση επιπτώσεων. εξέταση προβλημάτων κατά την υλοποίηση/ολοκλήρωση εκτίμηση επιπτώσεων τεκμηρίωση για επόμενο σχεδιασμό
Summative Evaluation

13. Κατηγορίες Αξιολόγησης (αλλιώς)

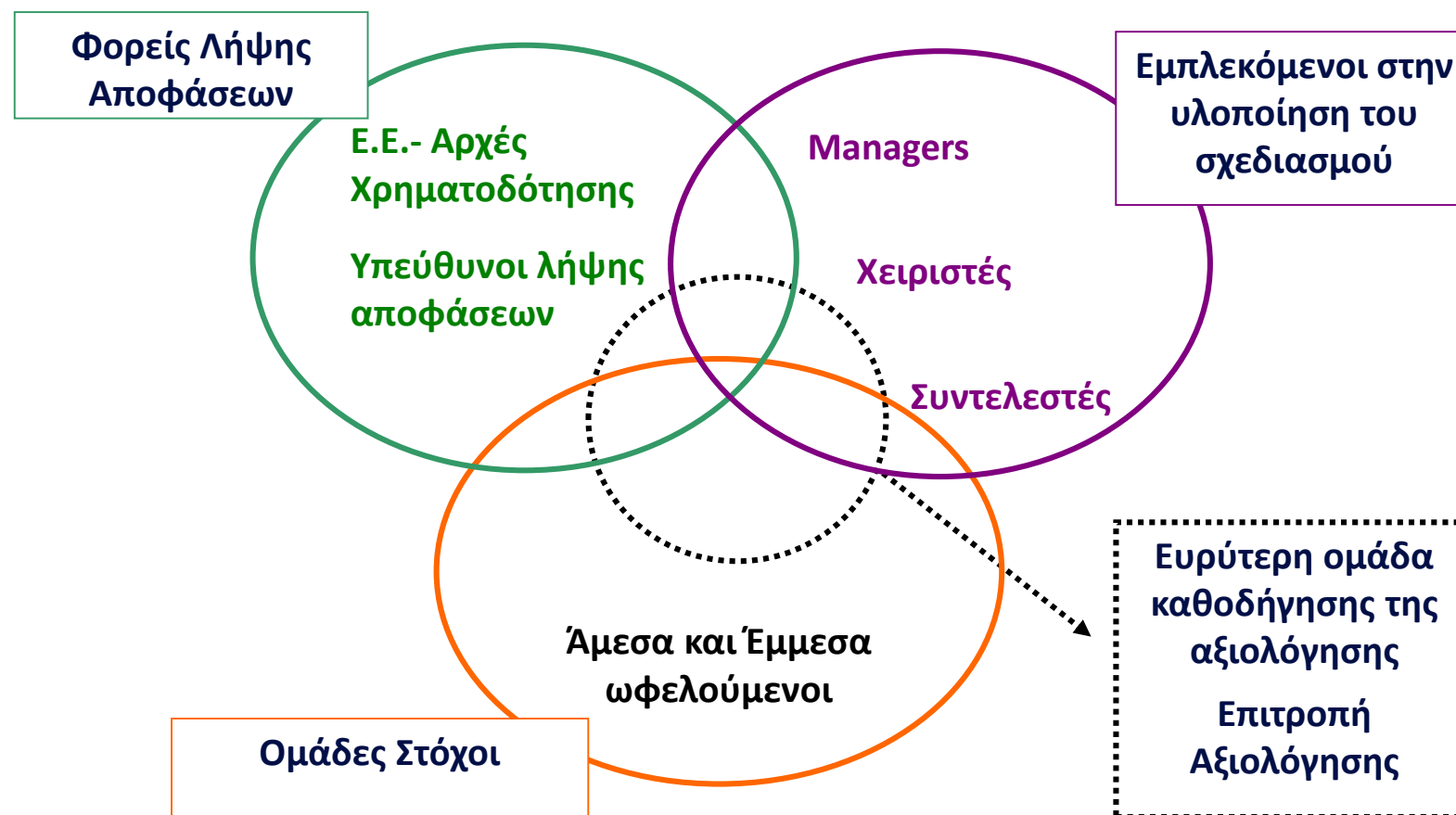
Συνολική ή τελική αξιολόγηση (summative evaluation) (ex-post)
προσδιορίζει την έκταση επιτυχίας των στόχων (ποιοτικά και ποσοτικά)

Διαμορφωτική αξιολόγηση (formative evaluation) (on going, exante)
πραγματοποιείται κατά την εξέλιξη του σχεδιασμού, ανάπτυξης και εφαρμογής, και αποσκοπεί στο να δώσει πληροφορίες που πιθανόν να συντελέσουν στη βελτίωση του σχεδιασμού

Στρατηγική αξιολόγηση (strategic evaluation)
πραγματοποιείται για την αξιολόγηση της καταλληλότητας και της συνάφειας της στρατηγικής αλλά του βαθμού επίτευξης των στόχων

Αξιολόγηση στη βάση αποτελεσμάτων (evidence based evaluation)
δίνεται έμφαση στην τελική ποιοτική και ποσοτική εκτίμηση των αποτελεσμάτων σε σχέση με τους στόχους (όπως στη συνολική αξιολόγηση) στη βάση τεκμηρίωσης

14. Εμπλεκόμενοι στην Αξιολόγηση

15. Διασφάλιση ποιότητας

Πρότυπα ποιότητας (quality standards) :

- καταλληλότητα και επάρκεια μεθοδολογικού πλαισίου,
- σαφήνεια στόχων,
- καταλληλότητα ερωτημάτων σε σχέση με τους στόχους,
- ακρίβεια και αξιοπιστία των στοιχείων,
- στατιστική επικύρωση (robustness),
- εμπειριστατωμένη ανάλυση,
- συμμετοχικότητα,
- ανεξαρτησία και αμεροληψία του αξιολογητή,
- διαφάνεια των αποφάσεων,
- αξιοπιστία πορισμάτων,
- εγκυρότητα και χρησιμότητα συμπερασμάτων,
- εφικτότητα των προτάσεων,
- σαφήνεια αναφορών,
- δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων

Η αξιολόγηση διέπεται από κανόνες δεοντολογίας.

Οι αξιολογητές θα πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια όλων των εμπλεκόμενων, θα πρέπει να παρέχουν εχεμύθεια, ενώ οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μην υπόκεινται σε εξωτερικές πιέσεις.

16. Επιλογή της κατάλληλης μεθόδου

Ποσοτικές μέθοδοι

- Πρωτογενής έρευνα και αριθμητικά δεδομένα
- Προκαθορισμένες μεταβλητές
- Συλλογή στοιχείων δεικτών, ερευνών με τη χρήση ερωτηματολογίων (κλειστού τύπου απαντήσεις), έρευνας πληθυσμού, κλπ.

Ποιοτικές μέθοδοι

- Δευτερογενής έρευνα
- Μη προκαθορισμένες μεταβλητές
- Συλλογή στοιχείων μέσω ατομικών συνεντεύξεων, ομάδων εστίασης, ανάλυση εγγράφων

16. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

Ποσοτικές μέθοδοι

- Τυποποίηση
- Ευκολότερη συγκέντρωση και ενοποίηση στοιχείων
- Δυνατότητα εκτίμησης του μεγέθους και της σημασίας των διαφορών
- Δυνατότητα σύνοψης και διευκόλυνση συγκρίσεων
- Επεξηγηματική και προβλεπτική ισχύς

Ποιοτικές μέθοδοι

- Αντιλήψεις και απόψεις
- Διάταξη αιτιακών σχέσεων
- Βαρύτητα πλαισίου και πρακτικών εφαρμογής
- Απεριόριστος όγκος πληροφοριών

Κυριότερες μέθοδοι και τεχνικές συλλογής στοιχείων

1. Διοικητικά δεδομένα
2. Στατιστικά στοιχεία
3. Έρευνες
4. Δευτερογενή δεδομένα
5. Συνεντεύξεις
6. Ομάδες εστίασης
7. Ομάδες εμπειρογνομόνων
8. Μέθοδος Delphi
9. Μελέτες περιπτώσεων

17. Έρευνες με χρήση ερωτηματολογίου

Βασικά στάδια

- Ορισμός στόχων και εύρους της έρευνας
- Ακριβής καθορισμός του πληθυσμού και το δείγματος (συμπερ. της μεθόδου δειγματοληψίας)
- Επιλογή μεθόδου διεξαγωγής της έρευνας
- Σχεδιασμός ερωτηματολογίου
- Πιλοτική έρευνα
- Έρευνα σε πλήρη κλίμακα δείγματος
- Ανάλυση δεδομένων

Σαφήνεια και περιεκτικότητα

Ειδικές γνώσεις και εμπειρία στο σχεδιασμό ερωτηματολογίων

Ειδική εστίαση στην επιλογή του δείγματος (τυχαίο, διαστρωματωμένο)

Συνοδευτική επιστολή

Ανάπτυξη διαδικασιών και εκπαίδευση ερευνητών

Εφαρμογή πιλοτικής έρευνας

Εφαρμογή αξιόπιστων τεχνικών συλλογής στοιχείων

Ξεκαθάρισμα δεδομένων

17. Υπολογισμός δείγματος

Sample Size Formula

$$SS = \frac{Z^2 * (p) * (1-p)}{c^2}$$

Where:

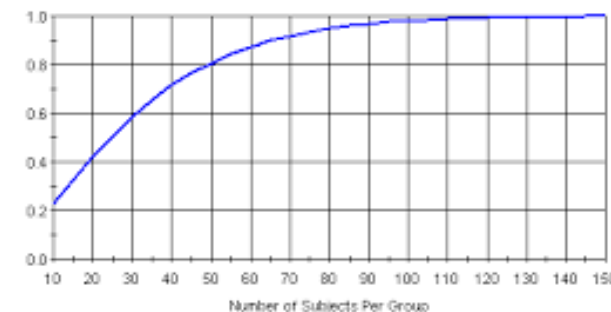
Z = Z value (e.g. 1.96 for 95% confidence level)

p = percentage picking a choice, expressed as decimal
(.5 used for sample size needed)

c = confidence interval, expressed as decimal

(e.g., .04 = ±4)

	Confidence level = 95%			Confidence level = 99%		
	Margin of error			Margin of error		
Population size	5%	2,5%	1%	5%	2,5%	1%
100	80	94	99	87	96	99
500	217	377	475	285	421	485
1.000	278	606	906	399	727	943
10.000	370	1.332	4.899	622	2.098	6.239
100.000	383	1.513	8.762	659	2.585	14.227
500.000	384	1.532	9.423	663	2.640	16.055
1.000.000	384	1.534	9.512	663	2.647	16.317

Η αύξηση του μεγέθους του δείγματος αυξάνει την ακρίβεια των αποτελεσμάτων και μειώνει το περιθώριο σφάλματος

Εκτίμηση των πιθανοτήτων αντιπροσωπευτικότητας των απαντήσεων (καθορισμός διαστήματος εμπιστοσύνης)

Σχέση κόστους –ποιότητας

18. Δευτερογενείς Έρευνες

Βασικές αρχές

- Αυθεντικότητα (ακεραιότητα) – Γνησιότητα και αξιοπιστία δεδομένων
- Εμφανή λάθη
- Ασυνέπειες δεδομένων
- Διαφορετικές εκδόσεις εγγράφων
- Αξιοπιστία
- Φερεγγυότητα
- Αντιπροσωπευτικότητα
- Σαφήνεια

19. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

- Συλλογή σημαντικών πληροφοριών και επεξηγήσεων
- Εξέταση του (ιστορικού) υπόβαθρου
- Προσωπικές ή τηλεφωνικές συνεντεύξεις

ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

- Καθοδηγούμενη (με χρήση οδηγού)
- Σε βάθος συζήτηση (μη καθοδηγούμενη)

Πλεονεκτήματα/Μειονεκτήματα

- ✓ Δυνατότητα ανατροφοδότησης [feedback]
- ✓ Διερεύνηση πολύπλοκων θεμάτων
- ✓ Συμπληρώνουν την έρευνα με ερωτηματολόγια
- ✓ Υψηλή συμμετοχή
- Διάρκεια έρευνας
- Υψηλό κόστος
- Έλλειψη ανωνυμίας
- Προσωπικό στυλ

20. Ομάδες Εστίασης

- Μια μικρή ομάδα από έξι έως δέκα άτομα
- Ύπαρξη/εμπειρία συντονιστή
- Χρησιμοποιείται για να συμπληρώσει άλλες μεθόδους συλλογής δεδομένων
- Αναλυτικές πληροφορίες

ΠΡΟΣΟΧΗ

- Επιλογή συντονιστή
- Έλλειψη εμβάθυνσης
- Κόστος

21. Μέθοδος Delphi

- Δομημένη διαδικασία με τη συμμετοχή εμπειρογνομώνων
- Επαναληπτική (ανώνυμη) έρευνα με χρήση ερωτηματολογίου
- Δύο ή περισσότεροι γύροι ανάδρασης [feedback], όπου, με βάση τα αποτελέσματα των προηγούμενων γύρων, τα μέλη του πάνελ επιτρέπεται να αλλάξουν γνώμη
- Αξιόπιστη μέθοδος για τη συλλογή πληροφοριών μέσω **συναίνεσης**

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

- Κατάλληλα σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο
- Κατάλληλο σύστημα ανάδρασης

22. Μελέτη Περίπτωσης

- Σε βάθος μελέτη ενός φαινομένου σε ένα φυσικό περιβάλλον, υπό το πρίσμα πλήθους προοπτικών
- Συνήθως περιλαμβάνει σε βάθος κατανόηση πολύπλοκων αλληλεπιδράσεων και διαδικασιών της πραγματικής ζωής
- Ολιστικές μελέτες, που δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στο περιβάλλον υλοποίησης
- Χρησιμοποιείται για περιγραφική ανάλυση, για την ανάπτυξη ή αλλά και τον έλεγχο μιας θεωρίας

23. Μέθοδοι περιγραφικής ανάλυσης

Ποιοτικές μέθοδοι

- Ανάλυση λογικού πλαισίου
- Ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών
- Ανάλυση SWOT
- Ανάλυση προβλημάτων
- Ανάλυση περιεχομένου

Ποσοτικές μέθοδοι

- Περιγραφικές στατιστικές

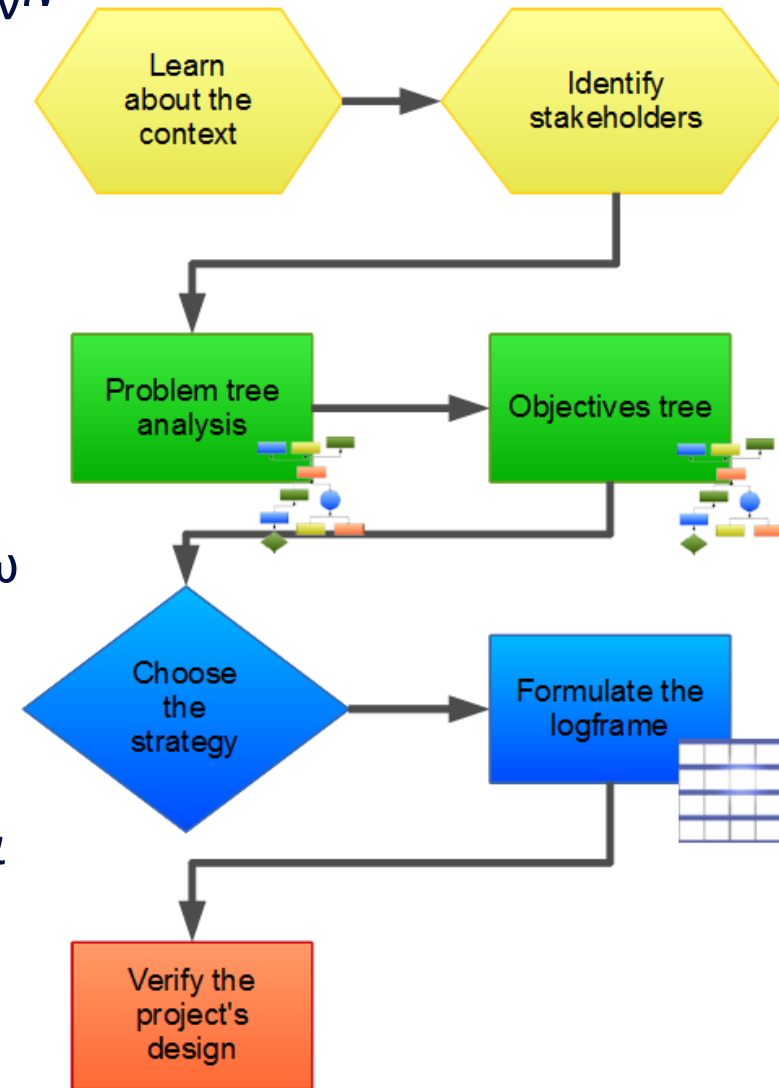

24. Ανάλυση Λογικού Πλαισίου

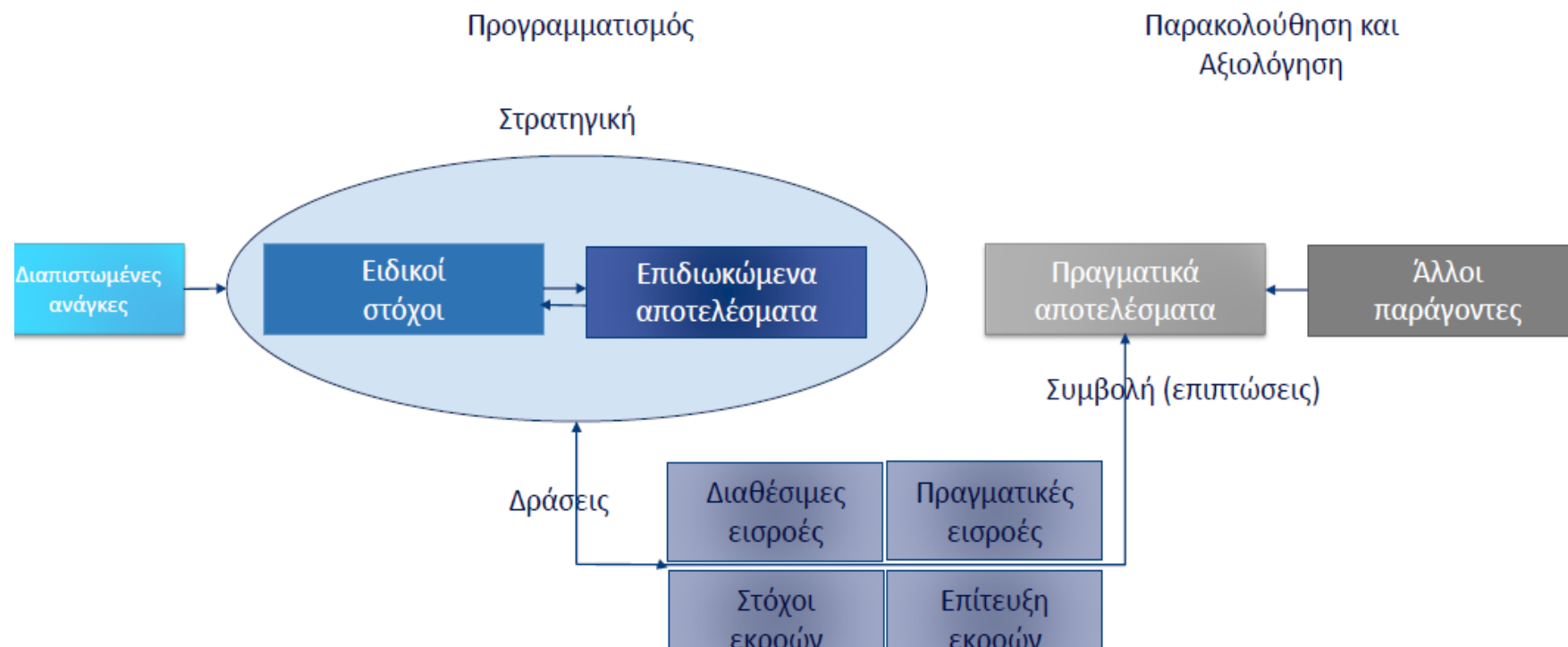
- Προσέγγιση προσανατολισμένη στους στόχους, η οποία παρέχει ένα σαφές και ορθολογικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων και καθορίζει τον τρόπο μέτρησης της επιτυχίας ενός έργου, λαμβάνοντας υπόψη και εξωτερικούς παράγοντες.
- Χρησιμοποιείται για τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των έργων

Κύρια βήματα

- Ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών, των αναγκών και των στόχων
- Πιθανές στρατηγικές για την επίλυση των προβλημάτων και την επίτευξη των στόχων
- Αντιστοίχιση των στόχων, του σκοπού του έργου, των αποτελεσμάτων και των εισροών με μετρήσιμους δείκτες και μέσα επαλήθευσης
- Εφαρμογή και παρακολούθηση

24. Ανάλυση Λογικού Πλαισίου

Περιγραφή έργου	Δείκτες	Μέσα επαλήθευσης δεικτών	Προϋποθέσεις
Στόχος			
Αποτελέσματα			
Εκροές			
Δράσεις			

An to ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ υλοποιηθεί, θα πρέπει να συμβάλει στην πραγματοποίηση του ΣΤΟΧΟΥ
 An οι ΕΚΡΟΕΣ παραχθούν, το ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ μπορεί να συμβεί
 An οι ΔΡΑΣΕΙΣ υλοποιηθούν, θα παραχθούν ΕΚΡΟΕΣ
 An υπάρχουν κατάλληλες ΕΙΣΡΟΕΣ, οι ΔΡΑΣΕΙΣ μπορούν να υλοποιηθούν

25. Περιγραφική στατιστική

- Στατιστικοί υπολογισμοί που περιγράφουν τα χαρακτηριστικά ενός δείγματος
- Συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μεταβλητή στο σύνολο των δεδομένων του δείγματος
- Χρησιμοποιείται για να διερευνήσει τις διαφορές των σχέσεων μεταξύ μεταβλητών, προκειμένου να γενικευθούν για τον πληθυσμό

Παράδειγμα: Ποιες κατηγορίες δικαιούχων δείχνουν υψηλότερο βαθμό ικανοποίησης από την υλοποίηση του προγράμματος;

26. Μέθοδοι αξιολόγησης

Άσκηση 2η:

Επιλέξτε τις μεθόδους αξιολόγησης του **Προγράμματος κατάρτισης ανέργων σε τομείς αιχμής της ελληνικής οικονομίας** (εφοδιαστική αλυσίδα, ανάπτυξη λογισμικού και επιχειρηματικότητα στον αγροδιατροφικό τομέα)

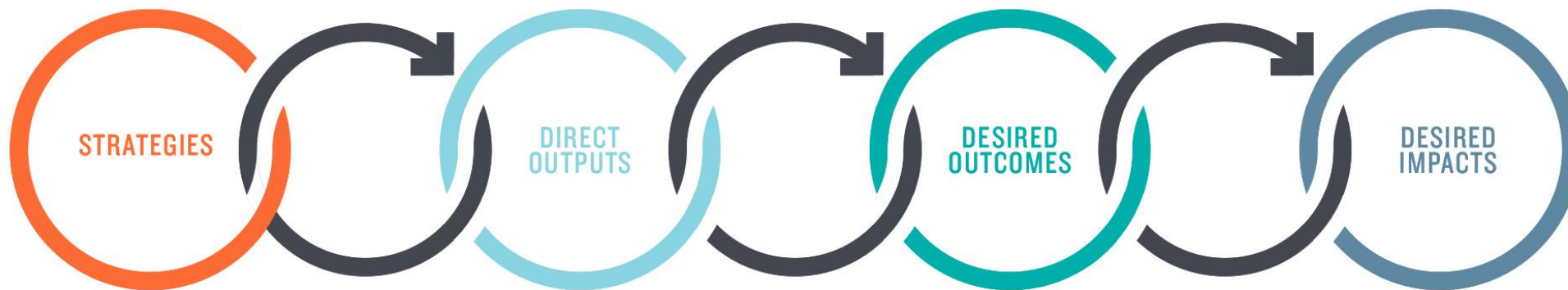
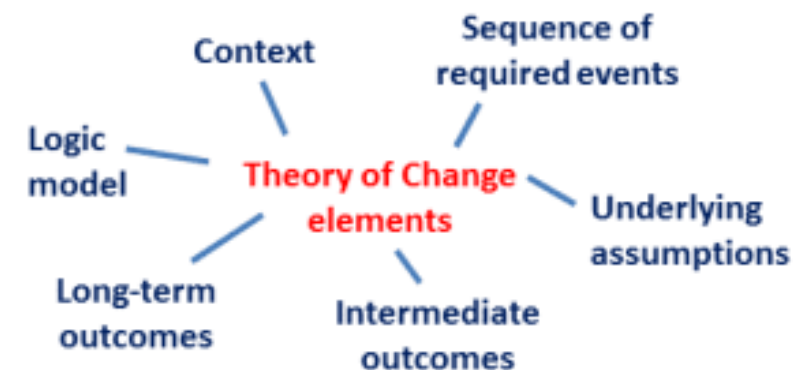
Δεδομένα

1. Επιδοτούμενο Πρόγραμμα από το ΕΠ ΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ, 300 ωρών, με συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις
2. Στόχος του Προγράμματος: η ανάπτυξη δεξιοτήτων στους ανωτέρω τομείς και η βελτίωση της θέσης των εκπαιδευόμενων στην αγορά εργασίας, 12 μήνες μετά την ολοκλήρωση της
3. Κριτήρια και αξιολογικά ερωτήματα

26. Θεωρία της Αλλαγής

Θεωρία της επιδιωκόμενης αλλαγής είναι ουσιαστικά μια περιεκτική περιγραφή και απεικόνιση του πώς και γιατί μια επιθυμητή αλλαγή αναμένεται να συμβεί σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο.

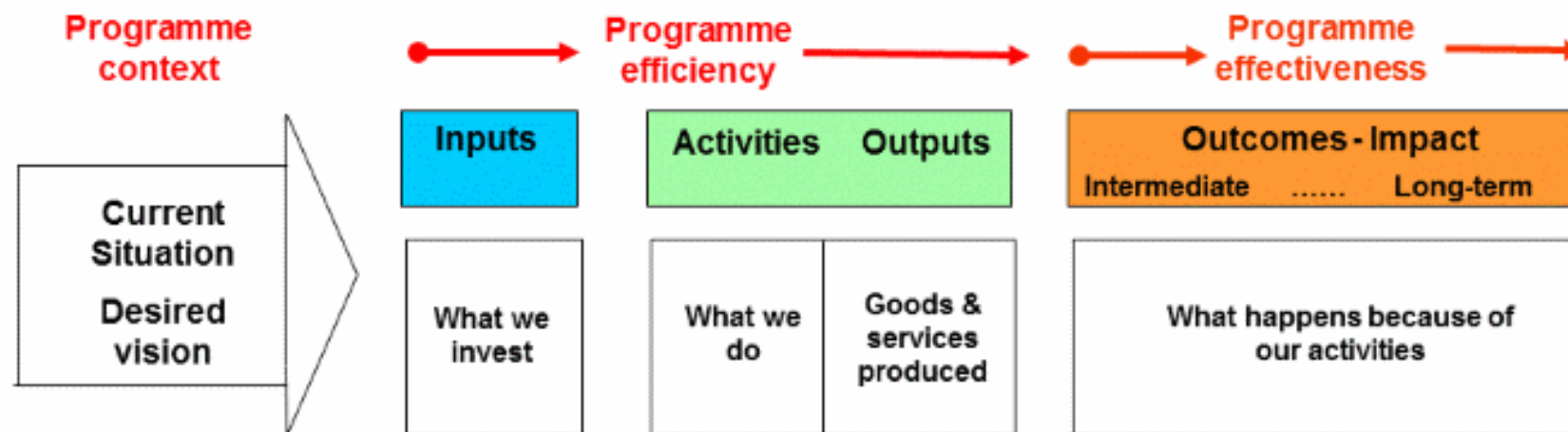
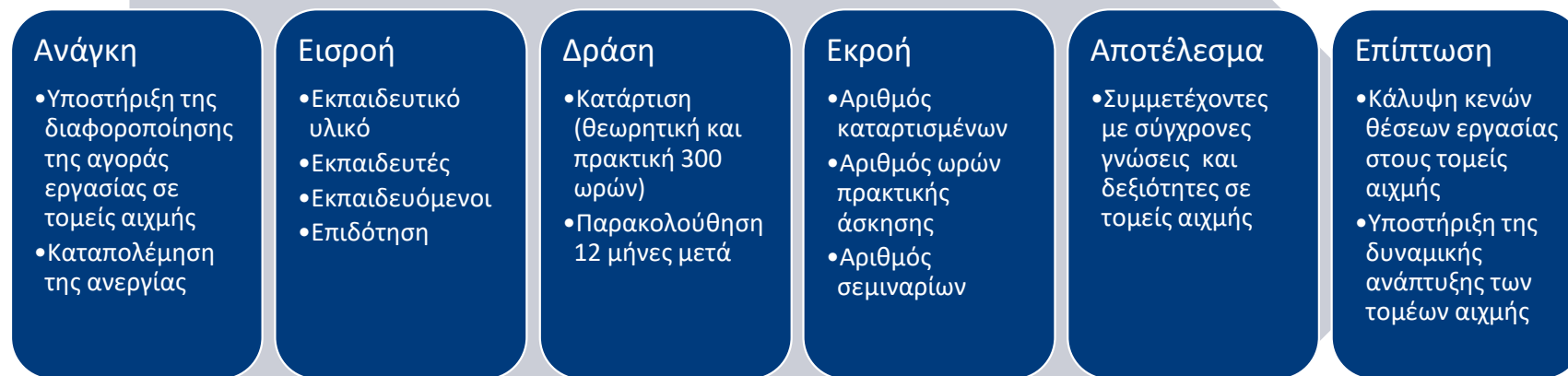
Επικεντρώνεται κυρίως στην **καταγραφή και ανάλυση των δράσεων** και του πώς αυτές οδηγούν στην **επίτευξη των επιθυμητών στόχων**.

26. Θεωρία της Αλλαγής

Θεωρία της επιδιωκόμενης αλλαγής είναι ουσιαστικά μια περιεκτική περιγραφή και απεικόνιση του πώς και γιατί μια επιθυμητή αλλαγή αναμένεται να συμβεί σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο.

Επικεντρώνεται κυρίως στην καταγραφή και ανάλυση των δράσεων και του πώς αυτές οδηγούν στην επίτευξη των επιθυμητών στόχων.

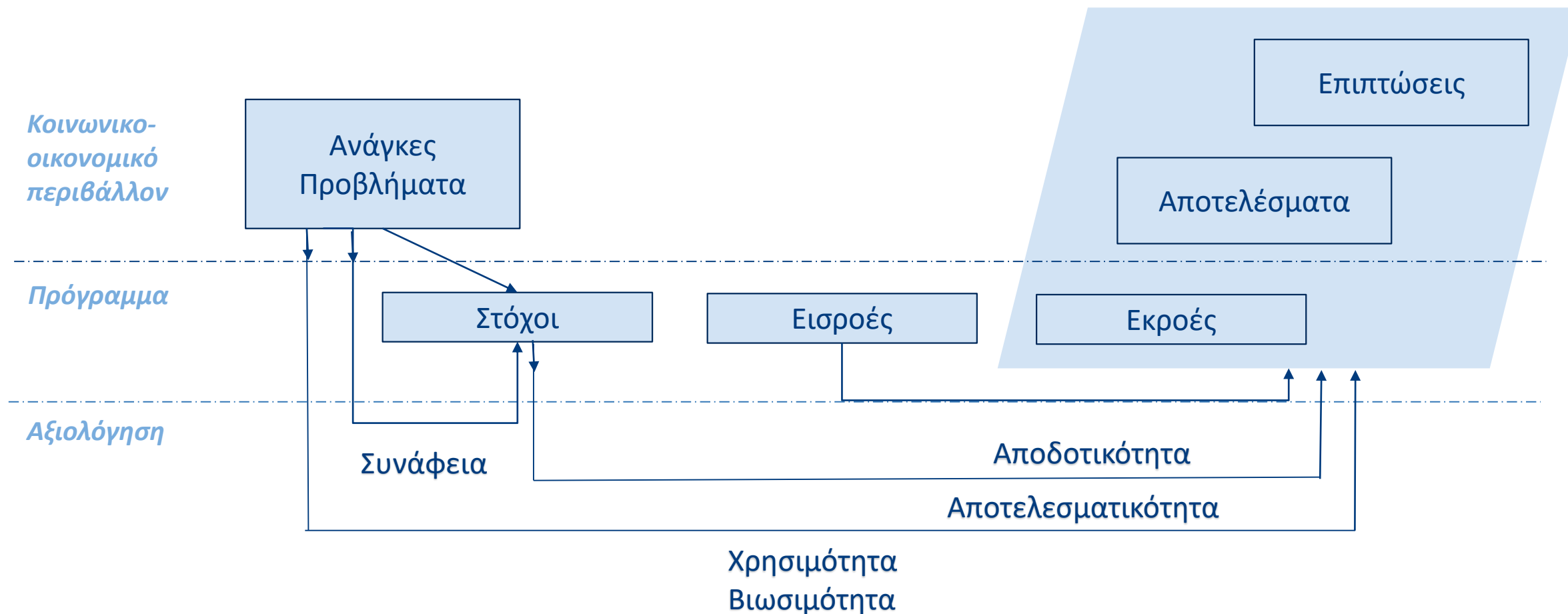
26. Θεωρία της Αλλαγής

Η λογική των παρεμβάσεων επαναπροσδιορίζεται υπό αυτό το πρίσμα, με τα ακόλουθα βήματα :

1. Προσδιορισμός των προβλημάτων που οι παρεμβάσεις είχαν ως στόχο να λύσουν
2. Προσδιορισμός των στόχων των παρεμβάσεων
3. Προσδιορισμός του περιεχομένου των παρεμβάσεων
4. Προσδιορισμός των αναμενόμενων επιπτώσεων
5. Προσδιορισμός του πλαισίου και των παραγόντων που μπορεί να επηρεάζουν την υλοποίηση των παρεμβάσεων

27. Θεωρία της Αλλαγής και Αξιολόγηση

Γενικό πλαίσιο προγραμματισμού και αξιολόγησης

Πηγή: ΕΕ, Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators. Working document 2. Αύγουστος 2006

- Ελληνική Εταιρεία Αξιολόγησης
- Ευρωπαϊκή Εταιρεία Αξιολόγησης
- <https://ec.europa.eu/research/evaluations/index.cfm?pg=home>
- EVALSED :The resource for the evaluation of Socio-Economic Development - Evaluation guide
- MEANS Collection: “Evaluation of socio-economic programmes”

Και να θυμόμαστε...

Η αξιολόγηση αποτελεί συχνά και μέρος της καθημερινότητάς μας.

Δεν μπορούμε να αξιολογήσουμε κάτι που δεν μπαίνουμε στον κόπο να γνωρίσουμε σε βάθος.

Δεν είμαστε αντικειμενικοί όταν είμαστε περιοριστικοί σε πηγές, εργαλεία και μεθόδους.

Η έλλειψη τεκμηρίωσης και επιστημονικής επάρκειας εκθέτει μια αξιολόγηση.

Οι εμπλεκόμενοι ήδη γνωρίζουν τα αδύνατά τους σημεία. Η αξιολόγηση τους βοηθά όταν το πλαίσιο συνεργασίας είναι καλό, αλλά όχι υποκειμενικό, και όταν πείθονται για τη χρησιμότητά της.

Μια καλή αξιολόγηση είναι σημαντικό εργαλείο βελτίωσης.

Η ποιότητα της αξιολόγησης αξιολογείται και αυτή!